

7. Vodolaz`ka O. A. Evolyuciya ta genezy`s ponyattya straxuvannya / O. A. Vodolaz`ka // Naukovy`j visny`k: Finansy`, banky`, investy`ciyi – 2012 – N4. – p. 42-49.
8. Stecenko V. Yu. Medy`chne straxuvannya yak skladova sy`stemy` straxuvannya (pravovi aspekty`) / V. Yu. Stecenko // Forum prava. – 2009. – N3. – p. 597-602.
9. Yakovchuk M. Yu. Administraty`vno-pravove reguluvannya straxovoyi diyal`nosti v Ukrayini : avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stup. kand. yury`d. nauk za specz. 12.00.07 – administraty`vne pravo i proces; finansove pravo; informacijne pravo / M. Yu. Yakovchuk. – Irpin`, 2009. – 24 p.

Ренцизент: доктор юридичних наук, професор Кінащук Л.Л.

УДК 342.9

Добровольський О.І.,

здобувач наукового ступеня кандидат юридичних наук

Інституту права ім. князя Володимира Великого

Міжрегіональної Академії управління персоналом

ПРИНЦИПИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті з метою з'ясування принципів протидії корупції у діяльності Державної фіскальної служби України з'ясовано етимологію, а також думки правників щодо терміну «принцип». Запропонована авторська класифікація досліджуваних принципів на дві групи: загальноправові та галузеві. Окреслено та розкрито зміст основних, на думку автора статті, принципів протидії корупції у діяльності Державної фіскальної служби України.

Ключові слова: протидія корупції, Державної фіскальної служби України, принципи, етимологія, зміст.

Добровольский О.И.,

соискатель ученой степени кандидат юридических наук

Института права им. князя Владимира Великого

Межрегиональной Академии управления персоналом

ПРИНЦИПЫ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ КОРРУПЦИИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИСКАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

В статье с целью выяснения принципов противодействия коррупции в деятельности Государственной фискальной службы Украины установлено этимологию, а также мнения юристов о термине «принцип». Предложена авторская классификация исследуемых принципов на две группы: общеправовые и отраслевые. Определено и раскрыто содержание основных, по мнению автора статьи, принципов противодействия коррупции в деятельности Государственной фискальной службы Украины.

Ключевые слова: противодействие коррупции, Государственной фискальной службы Украины, принципы, этимология, содержание.

Dobrovolsky O.I.,

Researcher of scientific degree of Doctor of Law

Institute of Law. Prince Volodymyr the Great

Interregional Academy of Personnel Management

THE PRINCIPLES OF COMBATING CORRUPTION IN THE ACTIVITIES OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

The article is to clarify the principles of anti-corruption activities in the State Fiscal Service of Ukraine revealed etymology and the opinions of lawyers on the term "principle". The author studied the principles of classification into two groups: the general legal and industry. And outlined the content of the key, according to the authors, the principles of anti-corruption activities in the State Fiscal Service of Ukraine.

Actuality is currently the problem of corruption in Ukraine is one of those that needs immediate solution because it is a threat to European standards and principles of a democratic state, which is our country, according

to the Constitution of Ukraine. Solve the problem of corruption can not be overcome once. This should be a complete system of actions aimed at strengthening counter this evil, introduced systematic high-level institutional arrangements with the heads of law enforcement and other authorities dedicated to combating corruption and so on. Combating corruption as legal and social phenomenon must be based on a number of fundamental principles - principles that are the basis for such a response. The delineation of the principles of anti-corruption circle in the executive authorities, including the State Fiscal Service of Ukraine has not only scientific but also practical. Because the content of legal acts usually contains articles on the principles according to which should occur relations regulated by these acts.

The conclusions are as you that Summarizing the above, we would like to outline the following main conclusions: in Ukraine created and operates the legal framework required for effective anti-corruption. As the theoretical and the regulatory framework defined principles for open combating corruption in the activities of executive authorities and in particular State Fiscal Service of Ukraine. Implementation of the principles studied the situation will improve in the process of combating corruption in the activities of the State Fiscal Service of Ukraine. So to general legal principles of combating corruption in the studied body suggest attribute: the rule of law; rule of law; consistency; complexity; objectivity; practical orientation and radical measures; scientific validity.

To sectoral anti-corruption activities in the State Fiscal Service of Ukraine should be classified as follows: prioritizing preventive measures; inevitability fiscal responsibility of the State Service of Ukraine for corruption; public participation in the prevention and combating of corruption in the State Fiscal Service of Ukraine; damages, damage caused by an employee of the State Fiscal Service of Ukraine in the commission of corruption offenses.

Keywords: anti-corruption, the State Fiscal Service of Ukraine, principles, etymology, content.

Актуальність проблематики. Наразі проблема корупції в Україні є однією з тих, що потребує невідкладного розв'язання, оскільки вона становить загрозу європейським стандартам та принципам демократичної держави, якою є наша держава, згідно положень Конституції України [1]. Вирішити проблему подолання корупції не можливо одноразово. Це має бути цілісна система дій, спрямована на посилення протидії цьому злу, запроваджено систематичне проведення на найвищому рівні організаційних заходів за участю керівників правоохоронних та інших державних органів, присвячених питанням протидії корупції тощо. Протидія корупції як правове та соціальне явище має базуватися на ряді основоположних начал – принципів, які покладено в основу такої протидії. Окреслення кола принципів протидії корупції у діяльності органів виконавчої влади, зокрема Державної фіскальної служби України (далі - ДФСУ) має не лише наукове, але й практичне значення. Адже зміст нормативно-правових актів зазвичай містить статті, присвячені принципам, у відповідності до яких повинні відбуватися відносини, що врегульовуються цими актами.

Ступінь наукової розробки проблеми. Питанню дослідження принципів діяльності суб'єктів державного управління в різних сферах людської діяльності приділяли значну увагу такі учені як В.Б. Авер'янов, Ю.Л. Бойко, А.Ю. Васіна, В.В. Головченко, Л.М. Горбунова, С.Д. Гусарев, Б.П. Єлісеєв, В.С. Журавський, В.І. Козлов, В.К. Колпаков, В.В. Копейчиков, О.М. Костенко, В.П. Марчук, А.Ф. Мельник, В.М. Платонов, В.М. Селіванов, О.Ф. Скакун, Ю.А. Тихомиров, М.В. Цвік, С.В. Шевчук, та інші. У свою чергу, проблеми протидії корупції в діяльності різних органів виконавчої влади стали об'єктом наукового пошуку таких науковців, як: О. Андрійко, М. Бездольний, Д. Заброта, О. Кальман, Б. Карпінський, В. Коваленко, М. Мельник, Є. Невмержицький, М. Погорецький, Б. Романюк, М. Хаврошок, Л. Хрулова, Ф. Шиманський та інші. Проте залишається дискусійним, а відтак таким, що потребує

наукового дослідження, питання принципів протидії корупції у діяльності ДФСУ. Актуальність теми обраного дослідження визначається фрагментарністю такого роду досліджень на сторінках правової літератури, а також швидкою трансформацією досліджуваного явища в умовах сьогодення. А відтак поряд із актуальністю слід визначити й мету статті, яка полягає в окресленні основних принципів протидії корупції у діяльності ДФСУ.

Виклад матеріалу. Насамперед аби висвітлити зміст основних принципів протидії корупції у діяльності ДФСУ, слід приділити увагу встановленню їх поняття та призначення. Дана наукова ціль потребує аналізу як тлумачної літератури, так і правової.

Слово «принцип» походить від з латинського «*principium*» – початок, основа, першоджерело [2, с.461]. У сучасних тлумачних словниках до у термін «принцип» вкладається такай зміст: основне вихідне положення якої-небудь системи, учення, теорії, ідеологічного напрямку і т. ін.; - особливість покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; - керівне положення, правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства тощо. [3, с.1125; 4, с.366]. Отже, на сторінках тлумачної літератури під терміном «принцип» здебільшого розуміється основне вихідне положення чи особливість, що покладені в основу процесів створення чи здійснення.

В теорії права змістовну точку зору з приводу принципів права висловлює О. Ф. Скакун, за якою їх слід розуміти як загальноприйняті норми-ідеї найвищого авторитету, що слугують основними засадами правового регулювання суспільних відносин, спрямовують їх учасників на встановлення соціального компромісу і порядку [5, с.237].

На сторінках адміністративної літератури вчений-адміністративіст В.В. Копейчиков пише, що принципи права – це закріплені у праві вихідні нормативно-керівні положення, що характеризують його зміст, основи, зазначені в ньому закономірності суспільного життя. Принципи права як керівні юридичні вимоги відображають особливості та специфіку юридичного права, мають нормативний, регулятивний характер, визначають і скеровують правомірну поведінку людей [6, с.114-115].

У свою чергу Д. С. Слінько відмічає, що принцип – це закріплені в правових нормах керівні початки, що відображають характер та основні специфічні властивості окремої його галузі [7, с. 443].

У різних галузях права загальноприйнятою стала класифікація принципів на дві великі групи: загальноправові та галузеві. Однак така класифікація не є вичерпною, адже в основу поділу може бути покладено й інші критерії, наприклад: місце закріплення принципів. Спробуємо розмежувати вал принципів протидії корупції у діяльності ДФСУ на загально-правові та галузеві.

Відразу вважаємо за необхідне акцентувати увагу на тому, що загально-правові принципи протидії корупції у діяльності ДФСУ в цілому співпадають із принципами протидії корупції взагалі. Так, до таких О.В. Шевченко пропонує віднести: верховенства права; законності, системності; комплексності; об'єктивності; практичної спрямованості та радикальності заходів; наукової обґрунтованості; економічної

доцільності; взаємодії владних структур з інститутами суспільства і населенням; оптимальності та ефективності; об'єктивності [8, с. 129]. Викликає науковий інтерес перелік принципів антикорупційної політики наданий С.Ю. Лукашевич. До таких пропонує віднести: принцип науковості, принцип системності, принцип законності, принцип реальності, принцип утилітаризму, принцип економічної доцільності, принцип комплексності, принцип конкретності, принцип гуманізму, принцип динамізму, принцип постійності, принцип стратегічної цілісності, принцип державності, принцип взаємодії владних структур з інститутами громадянського суспільства і територіальних громад [9, с. 60-62]. Охарактеризуємо основні, на наше переконання, загальноправові та галузеві принципи.

1. Так, принцип верховенства права означає, що при здійсненні протидії корупції людина, її права та свободи визнаються найвищими соціальними цінностями та визначають зміст і спрямованість антикорупційної діяльності. Правова держава не може володіти іншими засобами боротьби з корупцією, крім правових. Відтак, неприйнятними є засоби боротьби з корупцією, які, хоча і можуть виявитись результативними, суперечать конституційним засадам функціонування держави та суспільства.

2. У свою чергу принцип законності передбачає, що всі антикорупційні заходи повинні базуватися на положеннях Конституції та законів України. Жодні міркування не можуть виправдати застосування антикорупційних заходів, які не відповідають закону. Відсутність законодавчої основи для вжиття таких заходів є підставою для розробки і прийняття відповідних нормативно-правових актів [10, с. 306-310].

3. У загальному розумінні принцип системності передбачає встановлення між структурними елементами інформаційної системизв'язків, які забезпечують цілісність функціонування публічної адміністрації. Проектуючи вказане у площину протидії корупції у діяльності ДФСУ отримуємо необхідність, за якої заходи протидії корупції були взаємопов'язаними, мали певний субординаційний характер і порядок виконання (головні і другорядні, термінові для виконання і розраховані на перспективу, одноразові і такі, що мають здійснюватися постійно) і були підпорядковані стратегічній меті антикорупційної діяльності.

4. Принцип комплексності протидії корупції передбачає собою органічне поєднання стратегічних і тактичних завдань, профілактичних (соціального, політичного, економічного, організаційно-управлінського, правового, соціально-психологічного та іншого характеру), оперативного-розшукових, процесуальних, репресивних та інших заходів, які здійснюються у різних соціальних сферах різними суб'єктами, з визначенням пріоритету профілактичних заходів загально-соціологічного і спеціально-кримінологічного характеру [11, с. 682-689].

5. Наступний принцип - принцип об'єктивності вимагає співвідношення заходів протидії корупції з закономірностями і тенденціями розвитку корупції в державі, її впливом на економічні, політичні, соціальні процеси. Він передбачає здійснення протидії корупції з урахуванням загальної соціально-економічної ситуації в країні і вибір антикорупційних засобів за принципом їх достатності для досягнення поставленої мети і адекватності суспільній небезпеці корупційних проявів.

6. Вказаний вище принцип безпосередньо пов'язаний із принципом практичної спрямованості та радикальності, передбачає собою реальний, не декларативний характер здійснюваних заходів. Вони не повинні мати характер політичної кампанії, а повинні безпосередньо впливати на фактори, що детермінують корупцію. Практична спрямованість антикорупційних заходів потребує чіткого визначення суб'єктів протидії, їх завдань і повноважень, конкретності заходів та строків їх виконання тощо [8, с. 131].

7. Принцип наукової обґрунтованості передбачає здійснення антикорупційної діяльності на науковій основі – з використанням сучасних досягнень науки, техніки, позитивного світового досвіду, із залученням фахівців з таких галузей, як теорія права, конституційне, фінансове, адміністративне, кримінальне, податкове право, кримінологія, соціологія, психологія тощо. Цей принцип зобов'язує піклуватися про повну і всебічну інформацію про корупцію в країні, регіоні, галузі, установі, а тому, зокрема, передбачає постійне здійснення моніторингу органів державної влади та органів місцевого самоврядування на предмет стану та динаміки корупційних процесів. Такий моніторинг необхідний для оцінки ефективності реалізації в державі антикорупційної політики, зміни її пріоритетів відповідно до ситуації з корупцією, вироблення та втілення нових антикорупційних заходів [12, с. 5-7].

У правовій площині також маємо можливість віднайти перелік принципів протидії корупції. До прикладу, статтею 3 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» [13] було визначено такі основні принципи запобігання і протидії корупції: верховенства права; законності; комплексного здійснення правових, політичних, соціально-економічних, інформаційних та інших заходів; пріоритетності запобіжних заходів; невідворотності відповідальності за вчинення корупційних правопорушень; відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування; участі громадськості у заходах щодо запобігання і протидії корупції, державного захисту осіб, які надають допомогу у здійсненні таких заходів; забезпечення відновлення порушених прав і законних інтересів, відшкодування збитків, шкоди, завданої корупційним правопорушенням.

Отже, запобігання корупції через низку встановлених законодавством механізмів, у тому числі в активній співпраці із громадськістю, є пріоритетним підходом у питанні подолання корупції.

Реалізація Національної антикорупційної стратегії [14] повинна здійснюватися з дотриманням таких основоположних принципів: рівність усіх перед законом; забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування; дотримання правових норм у сфері запобігання і протидії корупції; невідворотність юридичної відповідальності за вчинення корупційного правопорушення; надання пріоритету превентивним антикорупційним заходам; відкритість і прозорість діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації Національної антикорупційної стратегії; поєднання зусиль держави і громадськості у подоланні корупції як системного явища в усіх сферах суспільного життя.

Аналіз наведених вище положень нормативно-правових актів у сфері протидії корупції вважаємо за доцільне акцентувати увагу на тому, що окреслений вище перелік

загальноправових та галузевих принципів, що знайшли свого відображення у науковій та нормативній площинах не є вичерпним. Принципами протидії корупції у діяльності ДФСУ можуть бути визнані також інші базові положення, зокрема: принцип матеріального стимулювання державних службовців ДФСУ. Даний принцип кореспондується із зазначеним вище галузевим принципом пріоритетності запобіжних заходів. Його сто відсоткова реалізація дозволила б забезпечувати працівників ДФСУ гідним за національними мірками рівнем життя. Це, у свою чергу, дозволило б утримувати в державному апараті кваліфіковані кадри, які б за жодних обставин не схилились до вчинення корупційних діянь. Звертаючись до української дійсності, доводиться констатувати, що держава несправедливо та зневажливо ставиться до абсолютної більшості своїх чиновників. Українські державні службовці часто відчують себе політично та соціально незахищеними. Економія на державному апараті перетворилася на один з найпопулярніших способів скорочення бюджетних витрат як з боку самої влади, так і опозиції. Тим часом за ефективно працюючий державний апарат суспільству необхідно платити достатньо високу ціну. Цілком очевидно, що тільки підвищенням грошового утримання чиновникам проблему корупції в системі державної служби України не вирішити. Необхідний цілий комплекс правових і організаційних заходів у цій сфері. Украй важливо наполегливо та цілеспрямовано сформувати ефективну державну систему соціального забезпечення державних службовців [15, с. 278-279].

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, хотілось би окреслити наступні основні висновки: в Україні створена і діє законодавча база, необхідна для ефективної протидії корупції. Як на теоретичному, так і на нормативно-правовому рівні визначений відкритий перелік принципів протидії корупції у діяльності органів державної виконавчої влади та, зокрема, ДФСУ. Реалізація досліджуваних принципів дозволить покращити стан справ у процесах протидії корупції у діяльності ДФСУ. Відтак до загальноправових принципів протидії корупції у діяльності досліджуваного органу пропонуємо відносити: верховенства права; законності; системності; комплексності; об'єктивності; практичної спрямованості та радикальності заходів; наукової обґрунтованості.

До галузевих принципів протидії корупції у діяльності ДФСУ слід відносити такі: пріоритетності запобіжних заходів; невідворотності відповідальності працівників ДФСУ за вчинення корупційних правопорушень; участі громадськості у заходах щодо запобігання і протидії корупції у діяльності ДФСУ; відшкодування збитків, шкоди, завданої працівником ДФСУ у результаті вчинення корупційного правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Словник іншомовних слів. Укладачі: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. Національний університет ім. Тараса Шевченка, Український мовно-інформаційний фонд НАН України. «Наукова Думка», Київ – 2000. - 966 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.-К; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005, с.1728.
4. А. О. Івченко. Тлумачний словник української мови, Х.: «Фоліо», 2002 р., с. 543.
5. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник. / О.Ф. Скаун. - 2-ге видання. - К.: Алерта; КНТ;

ЦУЛ, 2010. - 520 с.

6. Правознавство [Текст] : підручник для студ. вищих навч. закладів / ред.: В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 752 с.
7. Слiнько Д. С. Реформування принципу змагальності та диспозитивності / Д. С. Слiнько // Форум права. – 2008. – № 2. – С.442-446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2008_2_63.pdf
8. Шевченко О.В. Основні принципи протидії корупції / О.В. Шевченко // Вісник Вищої ради юстиції. – 2011. – №1(5). – С. 129-133.
9. Лукашевич С.Ю. Принципи антикорупційної політики / Взаємодія державних органів і громадськості у запобіганні та протидії корупції : матеріали наук.-практ. семінару у рамках VIII Всеукр. фестивалю науки, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: В.І. Борисов (голов. ред.) та ін.. - Х. : Н.-д. ін-т вивч. пробл. злочинності, 2014. - 116 с.
10. Михайленко П.П. Значение принципа законности и его обеспечение при расследовании преступлений // Проблемы борьбы с коррупцией и организованной преступностью / НДІ «Проблеми человека». – К., 1998. – С. 306-310.
11. Сервецький І.В. Боротьба з організованою злочинністю та корупцією в Україні – умови розвитку економічних відносин і теоретичних аспектів // Економіка України: реалії, перспективи розвитку ринкових відносин: аналітичні розробки, пропозиції науковців та практичних працівників. – Т. 20. – К., 2000. – С. 682-689.
12. Корнієнко М.В. Проблеми боротьби з корупцією та шляхи їх розв'язання // Науковий Вісник НАВС України. Науково-теоретичний журнал. Частина 2. – № 1, 2003. – С. 3-13.
13. Про засади запобігання і протидії корупції : Верховна Рада України; Закон, Форма типового документа, Декларація від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України від 07.10.2011 - 2011 р., № 40, стор. 1750, стаття 404.
14. Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки : Президент України; Указ, Стратегія від 21.10.2011 № 1001/2011 // Офіційний вісник України від 04.11.2011 - 2011 р., № 83, стор. 33, стаття 3020, код акту 58781/2011.
15. Саєнко С.І. Протидія корупції в системі державної служби: зарубіжний досвід і національні пріоритети // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ : наук.-теорет. журн. / Луган. держ. ун-т внутр. справ. - 2010. - Спец. вип. № 8, ч. 3 : Проблеми вдосконалення законодавства про протидію відмиванню злочинних доходів і корупції (Донбаські правові читання). - С.276-282.

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny : vid 28 cherv. 1996 r. // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – 1996. – # 30. – St. 141.
2. Slovnyk inshomovnykh sliv. Ukladachi: S. M. Morozov, L. M. Shkaraputa. Natsional'nyy universytet im. Tarasa Shevchenka, Ukrayins'kyi movno-informatsiynyy fond NAN Ukrayiny. «Naukova Dumka», Kyiv – 2000. 966 s.
3. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy (z dod. i dopov.) / Uklad. i holov. red. V.T. Busel.-K; Irpin': VTF «Perun», 2005, s.1728.
4. А. О. Ivchenko. Tlumachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy, Kh.: «Folio», 2002 r., s. 543.
5. Skakun O. F. Teoriya prava i derzhavy: Pidruchnyk. 2-he vydannya. K.: Alerta; KNT; TsUL, 2010. 520 s.
6. Pravoznavstvo [Tekst] : pidruchnyk dlya stud. vyshcheykh navch. zakladiv / red.: V. V. Kopyeychykov, A. M. Kolodiy. - K. : Yurinkom Inter, 2006. 752 s.
7. Slin'ko D. S. Reformuvannya pryntsyphu zmahal'nosti ta dyspozytyvnosti / D. S. Slin'ko // Forum prava. – 2008. – # 2. – S.442-446 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2008_2_63.pdf
8. Shevchenko O.V. Osnovni pryntsyphu protydiyiy koruptsiyi / O.V. Shevchenko // Visnyk Vyshchoyi rady yustytsiyi. – 2011. – #1(5). – S. 129-133.
9. Lukashevych S.Yu. Pryntsyphu antykoruptsiynoyi polityky / Vzakymodiya derzhavnykh orhaniv i hromads'kosti u zapobihanni ta protydiyiy koruptsiyi : materialy nauk.-prakt. seminaru u ramkakh VIII Vseukr. festyvalyu nauky, 24 kvit. 2014 r. / redkol.: V.I. Borysov (holov. red.) ta in.. - Kh. : N.-d. in-t vvyvch. probl. zlochynnosti, 2014. 116 s.

10. Mykhaylenko P.P. Znachenyє pryntsypa zakonnosti y eho obespechenye pry rassledovanuy prestupleny // Problemy bor'by s korruptsyye y orhanizovannoy prestupnost'yu / NDI «Problemy cheloveka». – K., 1998. – S. 306-310.
11. Servets'kyi I.V. Borot'ba z orhanizovanoju zlochynnistyju ta koruptsiyeyu v Ukrayini – umovy rozvytku ekonomichnykh vidnosyn i teoretychnykh aspektiv // Ekonomika Ukrayiny: realiyi, perspektyvy rozvytku rynkovykh vidnosyn: analitychni rozrobky, propozytsiyi naukovtsiv ta praktychnykh pratsivnykiv. – T. 20. – K., 2000. – S. 682-689.
12. Korniyenko M.V. Problemy borot'by z koruptsiyeyu ta shlyakhy yikh rozv'yazannya // Naukovyy Visnyk NAVS Ukrayiny. Naukovo-teoretychnyy zhurnal. Chastyna 2. – # 1, 2003. – S. 3-13.
13. Pro zasady zapobihannya i protydiy koruptsiyi : Verkhovna Rada Ukrayiny; Zakon, Forma typovoho dokumenta, Deklaratsiya vid 07.04.2011 # 3206-VI // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 07.10.2011 2011 r., # 40, stor. 1750, stattia 404.
14. Pro Natsional'nu antykoruptsiynu stratehiyu na 2011-2015 roky : Prezydent Ukrayiny; Ukaz, Stratehiya vid 21.10.2011 # 1001/2011 // Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny vid 04.11.2011 2011 r., # 83, stor. 33, stattia 3020, kod aktu 58781/2011.
15. Sayenko S.I. Protydiya koruptsiyi v systemi derzhavnoyi sluzhby: zarubizhnyy dosvid i natsional'ni priorytety // Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav : nauk.-teoret. zhurn. / Luhan. derzh. un-t vnutr. sprav. 2010. Spets. vyp. # 8, ch. 3 : Problemy vdoskonalennya zakonodavstva pro protydiyu vidmyvannyu zlochynnykh dokhodiv i koruptsiyi (Donbas'ki pravovi chytannya). S.276-282.

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК 347.73:336.027.2

Кінащук Л.Л.,

завідувач кафедри теорії та історії держави і права
Київського університету права НАН України,
доктор юридичних наук, професор

МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Анотація. У статті зазначається, що чинний в Україні системі фінансового контролю бракує сучасного методичного та технологічного інструментарію виконання контрольних дій. На основі досліджень теоретико-методологічних аспектів проблеми, автором пропонується новітній арсенал прийомів і способів здійснення фінансового контролю.

Ключові слова: фінансовий контроль, метод фінансового контролю, суб'єкти контролю, ревізія, перевірка.

Кінащук Л.Л.,

заведуючий кафедрою муніципального,
адміністративного і громадянського права
Академії муніципального управління,
доктор юридических наук, професор

МЕТОДЫ ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Аннотация. В статье отмечается, что действующей в Украине системе финансового контроля не хватает современного методического и технологического инструментария выполнения контрольных действий. На основе исследований теоретико-методологических аспектов проблемы, автором предлагается новейший арсенал приемов и способов осуществления финансового контроля.

Ключевые слова: финансовый контроль, метод финансового контроля, субъекты контроля, ревизия, проверка.

Kinaschuk LL,
Head of the municipal,